

Izhaja — izvenredni ponedeljek — vsak dan zjutraj. — Uredništvo: ulica sv. Franciške Asiškega št. 20, I. nadstropje. — Dopisni se pošiljajo uredništvu. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. — Izjeto iz odgovornosti urednik Štefan Godina. — Lastnik konsorcijskega Edinosti. — Tisk tiskarne Edinosti. — Naročnina znaša na mesec L 7.—, pol leta L 32.— in celoletno L 60.—. — Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 stotink. — Oglasi se računajo v širokosti ene kolone (72 mm). — Oglasi trgovcev in obrtnikov po 40 stotink, ostale po 20 stotink. — Oglasi vabila po L 1.—, oglasi denarnih zavolav, um po L 2.—. — Mali oglasi po 20 stotink besila, najmanj po L 2.—. — Oglasi naročnika in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica sv. Franciške Asiškega št. 20, I. nadstropje. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

Brezposelnost pri nas

Težko je govoriti o brezposelnosti v naši deželi, ne da bi se človek oziral na brezposelnost v celi državi, ki je zopet posledica svetovne gospodarske krize. Vendar se hočemo za danes omejiti na našo domačo brezposelnost in se le mišljeno dotakniti brezposelnosti v vsej Italiji in to le v kolikor je neobhodno potrebno za razumevanje naših domačih razmer.

Zadnji statistični podatki, ki so nam na razpolago, govorijo o stanju brezposelnosti 1. julija t. l. in izkazujejo, da je bilo omenjenega dne 388.744 brezposelnih delavcev in delavk v vsej Italiji, t. j. 138.599 več nego 1. maja t. l. Seveda so ti uradni statistični podatki zelo površni in pomanjkljivi, ker prvič vemo, da se italijansko uradništvo ne odlikuje ravno s posebno točnostjo, in drugič zaznamujemo dotični urad le take brezposelne delavce, ki se prijavljajo v posredovalnih uradih za delo. Koliko pa je takih delavcev in tudi uradnikov, ki mesece in mesece tavajo okoli in iščejo dela, ne da bi se kje prijavili radi brezposelnosti, in koliko je zopet takih, ki so sploh obupali nad tem, da bi našli delo, ter se na razne načine borijo za vsakdanji kruh, ki tudi ni vedno »vsakdanji«; nekateri izmed teh pomagajo tu pa tam pri kakem delu, drugi se lotijo kakšnega revnega krošnjarstva, tretji vlečejo svojo bomo eksistenco s tem naprej, da prodajajo svoje najpotrebnejše stvari, kakor obleke, perilo, pohištvo, itd., in marsikdo se loti celo tatvine, časih da nekaj skupi, časih enostavno zato, da ga oblastvo zapre in ga tako država preskrbi s hrano in stanovanjem.

Vse to moramo vpoštevati kadar govorimo o statistiki brezposelnosti. In še nekaj drugega. Mnogi sinovi kmetijskih staršev, ki so prej delali v raznih tovarnah, ker je kmetijska premajhna, da bi hranila vso družino, so se povrnili zopet v svoje vase, kjer s svojimi sorodniki delijo skromni kosček kruha; teh brezposelnih ne omenja nobena statistika in se nihče zanje ne briga, ker jih smatrajo za kmete, »posestnike«. Ako vpoštevamo vse to, ne bo prav nič pretirano, ako zgornjo uradno število brezposelnih podvojimo, kar bi nam dalo približno 800.000 brezposelnih v vsej Italiji 1. julija t. l. Vsak pa ve, da se število brezposelnih sedaj neprenehoma množi, kar nam dokazuje tudi dejstvo, da se je število brezposelnih v dveh mesecih, od 1. maja do 1. julija t. l., pomnožilo za 138.599, t. j. nad 35%; tekoma zadnjih dveh mesecev se je to število gotovo zopet pomnožilo za najmanj 35%, vsled česar računamo lahko z vso gotovostjo, da znaša število brezposelnih v vsej Italiji danes faktično nad en milijon ljudi.

Jugoslavija

Skupščina slovenske kmetijske stranke na Bledu. — Pašić pride na Bled. LJUBLJANA, 6. Slovenska kmetijska stranka bo priredila dne 8. t. m. svojo letno skupščino in strankino svečanost na Bledu. Ob tej priložnosti se bo otvorila razstava, katero bo obiskal minister za poljedelstvo Pucelj. Na razstavo je bil povabljen tudi ministerski predsednik Pašić.

Usoda baranjskih beguncev

BELGRAD, 6. Begunci iz Baranje, ki se nahajajo v Osijeku, so prosili belgradsko vlado za dovoljenje, da bi smeli oditi v inozemstvo: Čehoslovaško, Ameriko in druge države. Ministrstvo za zunanje stvari se je obrnilo na madžarsko vlado v Budimpešti za amnestijo vseh teh delavcev. Če madžarska vlada obljubi amnestijo, jih bo poslala jugoslovenska vlada na Madžarsko.

Minister dr. Spaho o sejmu

LJUBLJANA, 6. Minister za trgovino in industrijo g. Mehmed Spaho, se je po večeršnjem preko tri ure trajajočem obisku velikega semnja izrazil napram vodji Dopisnega urada, da je vtis, ki ga je dobil ob otvoritvi in obisku prvega velikega semnja v Ljubljani, nad vsakim pričakovanjem ugoden in da je najprijetnejše iznenađenje nad tem, kar je videl. Znal sem, je nadaljeval gospod minister, da so naši bratje Slovenci na polju industrije mnogo naprednejši od nas ostalih, da je ta zemlja najbolj napredna v naši državi. Ali toliko, kar sem danes videl, gre čez moje pričakovanje. Tehnična izvedba cele prireditve in aranžmana izredno dobra. Videl sem v drugih krajih slične prireditve, vendar moram priznati, da zasluži tukajšnja prireditev več nego ime velikega semnja. Gospodje prireditelji zaslužijo brezdvomno največje priznanje.

Gospod minister je nadaljeval: Ne morem se dovolj zahvaliti za prijaznost in prisrčnost, s katero sem bil sprejet; ne najdem pravih besed, da opišem prijetne dojme. Isti prijetni vtis sem imel tudi v Trzinu in Kranju, kjer sem tudi bil iznenađen nad vsem, kar sem videl. Osobito prijazen je bil sprejem v Kranju. V Trzinu sem imel priliko občudovati velike tovarne čevljev gospoda Kozine, ki se je iz malih početkov tako lepo razvila v veliko podjetje.

Zanimivo je za nas tudi, kako je brezposelnost razširjena po raznih pokrajinah v Italiji. Največ brezposelnih je bilo 1. julija v severni Italiji, h kateri lahko prištevamo tudi Toskano, ker leži neposredno na južni meji severne Italije, s katero tvori gospodarsko celoto. Statistika ne omenja posebej naše pokrajine in Tridentinskega, marveč nahajamo tam podatke le za »Veneto«, kjer so bržkone seštetii podatki za vse tri akovane Venezije, t. j. za staro Benečijo ter za Julijsko in Tridentinsko Benečijo s 107.940 brezposelnimi; nato sledi Lombardija z 92.547; Piemont 52.537; Emilia 40.359; Toskana 29.368 in Ligurija (Genovsko) 18.800; vsa severna Italija skupaj 341.551, medtem ko imamo v vsej ostali Italiji s Sicilijo in Sardinijo vred le 47.193 brezposelnih.

Iz teh števil je razvidno, da se da o resnični krizi brezposelnosti govoriti le z ozirom na severno Italijo, kjer je razvita industrija, kar je tudi popolnoma naravno, ker se vsa današnja svetovna gospodarska kriza tiče predvsem industrije. Zanimivo je, da statistika ne navaja posebnih števil za našo »odrešeno« pokrajino, marveč so jo strpali v skupno vrečo pod naslovom »Veneto«. Bržkone radi tega, ker naše italijanske vlada pokazuje, da stoji naša pokrajina na prvem mestu glede brezposelnosti, s čimer se italijanska vlada ne more ravno pohvaliti.

Se nekaj je silno zanimivega v tej statistiki. Ako bi se sodilo le po številkah brezposelnosti, bi morali priti do zaključka, da je gospodarski položaj južne Italije mnogo boljši nego severne, medtem ko vemo da je ravno nasprotno in da v Italiji že desetletja neprestano govorijo, pišejo in debatirajo o gospodarski in kulturni zaostalosti južne Italije, katere zastopniki se neprestano pritožujejo v rimskem parlamentu, da jo vlada zanemara. Kako naj si torej tolmačimo to protislovje?

To uganko ni težko razrešiti. Kdor ima priliko hoditi po tržakihi ulicah in po ulicah velikih mest severne Italije, ima priložnost opazovati, kako so vsa ta mesta prenapolnjena z južnimi Italijani, ki se razun v inozemstvo izseljujejo tudi v severno Italijo, kjer jim je vsled razvite industrije lažje najti zasluzka. Brezposelnost je torej v resnici še večja v južni Italiji nego v severni, ali statistični podatki nam tega ne povedo, ker se brezposelni delavci iz juga nahajajo v severni Italiji. V prihodnjem članku se pobavmo nekoliko obširneje o naši domači brezposelnosti in o merah, ki so potrebne v borbi proti temu socialnemu zlu.

Na vprašanje o vspehu, ki ga ima pričakovati veliki semjenj v Ljubljani, se je izrazil gospod minister, da pričakuje, da bo imel semjenj velik obisk iz vseh krajev naše države. »Sicer se mi zdi«, je nadaljeval gospod minister, »da je bila reklama to leto nekaj preveč skromna in da bo treba za drugo leto bolj izdatne reklame. V zvezi temu pričakujem velikih uspehov za ta prvi veliki semjenj v Ljubljani. Dasi imam kot minister trgovine in industrije in kot bivši tajnik trgovske in obrtne zbornice v Sarajevu precej pregleda v trgovinski in industrijski stroki, vendar me je veselilo, opazovati tako pregledno, kako imamo v naši državi v tako obilni meri razvito tako različne panoge naše domače trgovine, industrije in obrti. Prepričan sem, da bo obisk iz raznih krajev velik, saj sem sam že danes videl na otvoritvi celo seljake iz sredine Srbije in iz Bosne«.

Čehoslovaška

Mala ententa proti Madžarski

PRAGA, 6. Praška »Tribuna« javlja, da se bo čehoslovaška delegacija odločno uprla proti pristopitvi Madžarske v Zvezo narodov, ker Madžarska upa, da bi s svojim vstopom v Zvezo narodov olajšala povrnitev Karla Habsburškega. Jugoslavija in Rumunija se strinjata s stališčem Čehoslovaške.

Trianonska pogodba se ne izpremeni

PRAGA, 6. Poslaniška konferenca v Parizu je odklonila madžarsko zahtevo po popravni meji med Madžarsko in Čehoslovaško. V Parizu se niso hoteli spuščati v natančnejšo razpravo o tem vprašanju, ki je bilo kar vrnjeno budimpeštanski vladi. To dogodek dokazuje, da je trianonska pogodba nesporno veljavna in neizpremenljiva.

Trgovski stiki med Čehoslovaško in Rusijo

PRAGA, 6. Predvčeršnjem je odpotovala v Moskvo čehoslovaška trgovska delegacija pod predsedništvom zastopnika ministrstva vnanjih stvari. Odposlanstvo je sestavljeno od zastopnikov bank, industrijalcev in trgovcev. Razen nabiranja informativnega materiala bo odposlanstvo pripravljalo v Rusiji tla za pomožno akcijo proti lakoti in bo pospešilo povrnitev Čehoslovakov, ki se nahajajo v Rusiji in ki bi se želeli vrniti v domovino.

Sionistični kongres v Karlovih Varih

PRAGA, 6. Tekom razprave na drugi dan splošnega sionističnega kongresa so nizozemski in ameriški zastopniki kritizirali delovanje izvršilnega odbora. Zastopnik Misrahi iz New Yorka je protestiral proti zanemarjanju religioznih koristi v Palestini. Nizozemski delegat je opozarjal med drugim na pomankljivo delovanje izvršilnega odbora v političnih vprašanjih in v vprašanjih odnosov z Arabci v Palestini.

Rusija

Členi pomožnega odbora izpuščenj v svobodo

VARSAVA, 6. Iz Moskve javljajo, da je bilo izpuščenih v svobodo 55 članov pomožnega odbora, ki so jih bila aretirala sovjetska oblastva. Trije so bili pridržani v zaporu.

General Tugačevski je bil imenovan za poveljnika vrhovnega štaba. Trocki je odpotoval v kijevsko pokrajino.

Med Baltičnimi državami in Poljsko se ni sklenil nikak taven dogovor proti Rusiji

RIGA, 6. Letiški ministri predsednik zanika vest, da je bil podpisan v Helsingforsu med Baltičnimi državami in Poljsko taven dogovor za slučaj rusko-poljskega spora.

Gospodarska politika Rusije

DUNAJ, 6. Iz Rige poročajo: V izredni številki »Pravde« je pričel Lenin članek o novem toku v gospodarstveni politiki sovjetske vlade. Lenin polemizira na eni strani z menjševiki, na drugi s skrajnimi levicari ter izjavi: Mi hočemo biti pri postavljanju svojih ciljev zmernejši ter v mnogočem popuščati, kar ne more ruskemu proletariatu, ki je v položaju vladajočega razreda, nikakor škodovati. Sedaj je naša naloga, davek v naravi čim prej iztirjati. Dalje moramo vse tovarne in podjetja, brez katerih lahko izhajamo, oddati v najem. Tudi z izdajanjem koncesij inozemskim kapitalistom ne smemo preveč štediti. Potrebno bo, ustvariti blok, ki bo združeval proletarsko državo in državni kapitalizem proti mačkemuštvu. To zvezo moramo realizirati zelo oprežno in s preudarkom. Polje našega gospodarstvenega delovanja moramo omejiti, v tem omejenem delokrogu pa napeti in združiti vse svoje sile; v praksi moramo ponovno proučevati vse načrte ter oprežno, korak za korakom napredovati. V pričo težavnega in nevarnega položaja, v katerem se nahajamo, je to edina pot, po kateri lahko dosežemo kak uspeh«.

Italija

Senator Salata v Tridentu

TRIDENT, 6. Ob priliki prihoda sen. Salata v Trident je priredil civilni komisar Ceredaro obed, katerega so se udeležili vsi senatorji in poslanci, prisotni na Tridentinskem, vstevši tudi socialiste. Gornjeadiški poslanci so bili tudi povabljeni, toda poslali so pismo, v katerem se opravičujejo, ker ne morejo priti. Ti poslanci se torej niso udeležili sestanka z načelnikom urada za nove pokrajine. Sen. Salata je imel tudi dolg pogovor z zastopniki liberalnega društva o smernicah vladne politike nasproti Nemcem. Senator Salata je moral opustiti nadaljnje potovanje po Tirolskem, ker je bil nujno pozvan v Rim.

Stavka suknjarjev končana

MILAN, 6. Stavka suknjarjev se je končala. Dosegel se je sporazum z industrijalci, po katerem se bodo mezde znižale za 10%, namesto za 20%.

Anglija

Odgovor De Valere. Irsko ljudstvo zahteva popolno neodvisnost

LONDON, 5. Evo besedilo odgovora De Valere Lloyd Georgeu: »Irsko ljudstvo ne pripozna nobene prostovoljne zveze z Veliko Britanijo ter zahteva zase možnost, si popolnoma svobodno izbrati pot k uresničenju svojega narodnega uedinjenja, kot temeljno in naravno pravico. Zato se je izjavilo irsko ljudstvo z velikansko večino za neodvisnost Irske kot republike in je ponovno krat potrdilo svojo izbero. Velika Britanija je ravnala, kakor bi bila Irska navezana na njo po kakih pogodbah o zvezi, po kateri bi bila prepovedana kakršnakoli razdružitev. Naslanjajoč se na to zahtevo britanska vlada in parlament zase pravico, Irsko vladati ter ji dajati zakon, in sta šla celo tako daleč, da delita irsko ozemlje proti volji ljudstva, ter za pirata in morita irske državljane, ki se protivijo združitvi. Predlogi britanske vlade, ki jih je predložila 26. julija, slo mijo na britanskem vidiku. Ti predlogi ne tvorijo vabila Irski, naj se pridruži svobodno svobodni usodi britanskega cesarstva, temveč zahtevajo od Irske, da sprejme pogoje države, ki bi bila podrejena priroči svobodnih držav cesarstva. Britanski dominioni so vsi zavzravanj proti britanskemu nadvladju, in sicer ne samo po priznanih ustavnih pravicah, ki jim podeljujejo enakopravnost z Veliko Britansko ter jih osvobojajo vsake britanske kontrole, temveč tudi vsled velikega razdalja med njimi in Ve-

liko Britansko. Irska pa ne bi imela niti jamstev niti razdalja niti prava. Irska bi bila razdeljena v dve umetni državni tvorbi, ki bi bili ena pod vplivom druge, obe pa podvrženi vojaški, pomorski in gospodarski kontroli Britanske. Kar se tiče zemljepisnih in zgodovinskih pogojev, je potrebno, da se omogoči njihovo proučevanje tudi z našega vidika. Mi smo prepričani, da je naše tolmačenje teh pogojev edino pravično in resnično; v dokaz za naše prepričanje smo pripravljene, pripustiti neutralne in nepristranske večake kot sodnike v teh vprašanjih. Velika Britanska grozi z uporabo sile, da da svojem vidiku več poudarka. Nam ne preostaja drugega, nego da se upiramo, kakor so se upirale naše prejšnje generacije. Sila tega vprašanja ne bo rešila. Grožnja, da se bo uporabila pomorska sila, se ne sme uresničiti, ako hočete, da se bodo nepristranski sodniki in vaši pooblaščenici sestali, ne da bi bili vsled posebnih okoliščin v skrbeh, ter proučevali samo stvar na sebi. Pooblaščenici bodo morali biti pripravljeni ublažiti nesoglasja, pri čemer se pa ne bodo smeli sklicevati na silo, temveč na vodilna načela, glede katerih vlada sporazum. Mi smo postavili načelo, da se ima postaviti vlada v sporazumu z vladajočimi. Naše namere se ne smejo smatrati kot prazne besede. Edino na taki podlagi bodo mogli naši irski zastopniki izvrševati svojo nalogo. Pod takimi pogoji smo vsak čas pripravljeni, takoj imenovati svoje pooblaščenice. Minister De Valera.

Ulsterci se pripravljajo na boj

PARIZ, 6. »Petit Parisien« javlja iz Londona, da se skrajna struja Ulstercev pripravlja na boj do skrajnosti. Zbrala se je baje že vojska kakih 10.000 prostovoljcev, samih bivših vojakov.

Nemčija

Nemčija lahko še nadalje plačuje odškodnino

BEROLIN, 6. Wolfova agencija javlja: Vest, ki so jo objavili nekateri inozemski listi, čes da pripravljala nemški finančni minister spomenico, v kateri namerava dokazati, da Nemčija ni v stanju še nadalje plačevati odškodnine.

Avstrija

Madžarska nota glede zapadne Ogrske. DUNAJ, 6. »Politische Korrespondenz« javlja, da je madžarski poslanik izročil danes kanclerju noto, v kateri izjavlja madžarska vlada, da je pripravljena formalno izročiti še neizpraznjeno zono avstrijski vladi ali medzvezniški komisiji in priznati avstrijsko suverenost nad tem ozemljem; dejansko pa bo izpraznila sedaj sedeno ozemlje še le po dokončanih pogajanjih. Istočasno bi Madžarska pristala tudi na to, da avstrijska vlada imenuje svojega poverjenika pri sopronjski komisiji, kjer bo zastopal avstrijske koristi.

Na tako ponudbo — pravi »Politische Korrespondenz« — se more odgovoriti le na en način, in sicer tako, da se še nadalje vztraja pri sklepu avstrijske komisije za vnanje stvari in se velevlasti še enkrat pozovejo, naj prisilijo Madžarsko na brezpogojno zapustitev zapadne Ogrske.

Madžarski vpadi na avstrijsko ozemlje. DUNAJ, 6. Korespondenčni urad javlja, da je večeraj zjutraj ob 5 prekorajč madžarski oddelek kakih 2500 mož, sestavljen od redne vojske in ojačen po tolpah, avstrijsko mejo v Dolnji Avstriji in napadel Kirschlag. Avstrijske obmejne straže so se morale umakniti po hudem, večurnem boju. Na avstrijski strani so bili dva vojaka ubita in kakih 20 ranjenih. Iz Dunajskega mesta so odpotovali orožniški oddelki v tovornih avtomobilih in v vlakih na bojišče. Prebivalstvo Kirschlaga in okolice beži proti Dunajskemu novemu mestu.

Ogrska

Medzvezniška odškodninska komisija v Budimpešti

BUDIMPEŠTA, 6. Medzvezniška komisija za določitev madžarske odškodnine je prišla v Budimpešto. Predseduje ji kom. D'Amello.

Zveza narodov

Zborovanje Zveze narodov

ZENEVA, 6. Drugo zborovanje Zveze narodov se je otvorilo večeraj pod predsedništvom Wellingtona Koa. Mankali so zastopniki Argentine, Kostarike, Kube, San Salvadora, Iliotija. Predsednik je pozdravil navzoče in je nato razlagal delo, ki ga je naredila Zveza narodov kakor tudi program za nadaljnje delo. Predsednik je poudarjal, da Zveza narodov ni organizem, ki stoji nad Zedinjenimi državami, temveč zbor držav. Njena naloga je, da prepreči vzroke vojen, da olajša mednarodne stike, da pomaga človeštvu do blagostanja in končno da zagotovi mir, po katerem hrepene vsi. Na popoldanski seji se je izvolil predsednik. Bil je izvoljen za predsednika nizozemski minister vnanjih stvari Von Karnebeck z 21 glasovi proti 15. Predsednik se je zahvalil za izkazano mu-

čast, v kateri vidi čast, izkazano njegovi državi.

Mala Azija

Z grško-turškega bojišča

ATENE, 6. Poročilo vrhovnega štaba z dne 2. septembra pravi: Naše čete so zasedle po hudem boju Jabanhanam in goro Arditz. V teh zadnjih postojankah je bil ujet en bataljon vojaštva z vso artilerijo, ki jo je imel sabo. Močan konjeniški oddelek s topništvom je večkrat napadel naše postojanke, toda njegovi napadi so bili vedno odbiti. Neki naš oddelek je napadel iz zasede ta konjeniški oddelek in ga pognal v beg. Sovražnik je imel velike izgube in je pustil na bojišču vse svoje topništvo.

RIM, 6. Grško poslanstvo zanika vest, da so grške čete zažgale in zapustile Laki Keir.

LONDON, 6. Reuterjeva agencija javlja, da zadeva grški pohod v Anatoliji na velike ovire. Po došlih vesteh se zdi, da Grki niso mnogo napredovali. Na vsak način pa so prekorajčili reko Sangarico v bližini angorske železnice.

Albanija

Albanska cerkev se loči od grške cerkve?

RIM, 6. Doznava se, da se vrše pravice za ločitev albanske pravoslavne cerkve od grške cerkve. Na ta način bi tudi albanska cerkev sledila zgledu rumunske, srbske in bolgarske cerkve, ki so dobile popolnoma narodni značaj. Ta ločitev bi mogla imeti tudi velike politične posledice.

Po odstranitvi legionarjev z Reke

D'Annunzijeve legionarji so zapustili luko Baroš in mesto Reko. S tem bi bila odstranjena ena tolikih zaprek, ki so se postavljale na pot rešitvi reškega vprašanja.

Zanimivo je, kako razlaga ta dogodek legionarjevo glosilo, list »Tribuna«. Odhod legionarjev je napravil konec »dogodkov«, ki so včasih zadobivali značaj pravega zločina in so zelo škodovali italijanskemu ugledu v reškem mestu. To pridobitev je treba najodločnejše braniti pred vsakim uporom, naj bi se izvršil pod kakršnokoli pretvezo.

Italija nima — pravi rimski list nadalje — na Reki braniti nič drugega, nego svojo veliko nalogo, ki se da ščititi s sredstvi in močjo države. Sedaj še le se bo ta zaščita izdatno uveljavljala. Izjavljati se mora v popolni svobodi in v reči. Čim so dosegli mir, morajo reški meščani odločno uporabljati svoje meščanske in politične svoboščine, ti morajo ustanoviti svojo vlado in urediti državo. Neizogibna potreba je, da se to delo izvede brez vsakega odlašanja. Če bi se namreč kriza nadaljevala, ki mogla nastati nepopravljive škoda za Reko in za Italijo.

Na to poudarja »Tribuna«, da so se pojavili na Reki tuji vplivi. Gre namreč za denarne investicije, ki imajo namen, spraviti reško luko v krog interesov, ki so v nasprotju s soglasnimi koristmi Reke, Italije in Jugoslavije! Čas je, da se reško vprašanje razvije v vsem svojem obsegu. V skupnem interesu Italije, Jugoslavije in Reke je, da se pri reševanju reškega vprašanja izključi vsak tuji vpliv, ki pod pretvezo »financijskih iniciativ« še vedno ovira končni mir na Jadranu. Jugoslavija ne more biti naša tekmovalka. V največjem njenem interesu je, da sodeluje z Italijo in Reka more pri tem pomagati. Na tem polju bo mogla Reka — tako zaključuje »Tribuna« — šele v najboljšem pomenu besede dokazati svoje italijanstvo.

»Tribuna« govori torej o »dogodkih«, ki so bili zločinskih značaja; pravi, da je D'Annunzijevo podjetje postalo nezmišeln; priznava, da je bilo gospodarstvo legionarjev na škodo Italije, in ugotavlja, da je v skupnem interesu Italije in Jugoslavije, da se reško vprašanje končno reši.

»Tribuna« je glasilo italijanske vlade. Domnevati moremo torej, da izraža s temi izjavami sedanje stališče vlade. Zato smemo opravičeno reči, da pomeni ta sodba o delovanju legionarjev in o vsem D'Annunzijevem podjetju na Reki priznanje: grešili smo!

Iz izjavljanj v »Tribuni« sledi očividni, zaključek, da spada reško vprašanje med točke vnanje politike Italije. Drugače si ni možno tolmačiti izjave v rimskem listu, da je prva potreba za rešitev reškega vprašanja ta, da se ustanovi samostojna vlada in uredi samostojna država, ki naj se bi pogajala z Italijo in Jugoslavijo! S tem priznava »Tribuna«, da so prejšnje italijanske vlade grešile, ko so hotele reško vprašanje smatrati kot stvar notranje politike Italije!

Po izjavi, jih v rimskem listu bi bilo soditi, da se je postavila sedanja vlada na pravilnejše stališče. Bomo videli, če se ga bo držala s potrebno doslednostjo in ali bo imela dovolj poguma za to doslednost nasproti nacionalističnim strujam?

Pred vsem pri reškem vprašanju velja resnica, da sta vnanja in notranja politika

